

Olsztyn, dnia 23.12. 2017 roku

PS-II.431.2.15.2016

Pan
Adam Roznerski
Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej
Gminy Lubawa
Fijewo 73
14-260 Lubawa

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku ustawy o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. Nr 185, poz. 1092), zwanej dalej *ustawą o kontroli w administracji rządowej*, przekazuję Panu wystąpienie pokontrolne.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w Ośrodku Pomocy Społecznej Gminy Lubawa (Fijewo 73, 14-260 Lubawa; REGON 510027257; NIP 744-13-00-019).
(akta kontroli str. 1-2)

W okresie objętym kontrolą oraz w okresie jej prowadzenia wykonywanie zadań w Ośrodku Pomocy Społecznej Gminy Lubawa nadzorował **Pan Adam Roznerski**, który od dnia 1 lutego 2004 r. zatrudniony jest na stanowisku Kierownika tego Ośrodka;

Kontrolę przeprowadził:

- **Zdzisław Jankowski** – starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – zamiejscowe stanowisko pracy w Delegaturze Urzędu w Elblągu;
 - legitymacja służbowa nr 6/2015 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie;
 - imienne upoważnienie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego - z dnia 23 listopada 2016 roku nr FK-VI.0030.1140.2016 - do przeprowadzenia kontroli problemowej w Ośrodku Pomocy Społecznej Gminy Lubawa (Fijewo 73; 14-260 Lubawa);
- (akta kontroli str. 4-5)

Kontrola została przeprowadzona w dniach od 14 grudnia 2016 roku do 21 grudnia 2016 roku (z przerwą w dniu 19 grudnia 2016 roku). Odnotowano ją - pod pozycją 3/2016 – w książce kontroli prowadzonej w Ośrodku Pomocy Społecznej Gminy Lubawa.
(akta kontroli str. 3)

Zakres kontroli:

- **przedmiot kontroli**

przedmiotem kontroli była ocena realizacji przez samorząd terytorialny zadań zleconych administracji rządowej wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych w zakresie jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka oraz świadczeń opiekuńczych;

- **okres objęty kontrolą**

kontrolą objęto okres zasiłkowy 2014/2015 (tj. okres od 1 listopada 2014 roku do 31 października 2015 roku).

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. Nr 185, poz. 1092) oraz art. 28 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 roku o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t.j. Dz.U. z 2015 r., poz.525 ze zm.) w związku z art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz. 1518 ze zm.) – *zwanej dalej ustawą o świadczeniach rodzinnych*.

(akta kontroli str. 6-17)

Na podstawie ustaleń kontroli działalność Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Lubawa – w zakresie objętym kontrolą - ocenia się **pozytywnie**.

USTALENIA KONTROLI

Na podstawie analizy sprawozdań z realizacji zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych (IV kwartał 2014 roku oraz IV kwartał 2015 roku), sprawozdań Rb-50 – wydatki (IV kwartał 2014 roku oraz IV kwartał 2015 roku), a także na podstawie informacji otrzymanych z Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Lubawa dokonano następujących ustaleń:

1. W okresie zasiłkowym 2014/2015 w jednostce kontrolowanej na świadczenia rodzinne finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa - w rozdziale 85212 - wydatkowano kwotę 3.393.485 zł, w tym na:
 - zasiłki pielęgnacyjne – kwotę 767.601 zł (5.017 świadczeń);
 - świadczenia pielęgnacyjne - kwotę 637.360zł (567 świadczeń);
 - specjalny zasiłek opiekuńczy - kwotę 20.176 zł (39 świadczeń);
 - jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka - kwotę 117.000 zł (117 świadczeń).
2. Z dotacji celowej w rozdziale 85212 finansowane są zadania wynikające z: ustawy o świadczeniach rodzinnych; ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. z 2016 r., poz. 169 ze zm.) - *zwanej dalej ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów*; ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 roku o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 162 ze zm.) - *zwanej dalej ustawą o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów*.
3. Zgodnie z art. 33 ust. 2a ustawy o świadczeniach rodzinnych; art. 31 ust. 3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów; art. 9 ust.1 ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów - koszty obsługi świadczeń określonych tymi ustawami wynoszą 3% otrzymanej dotacji na te świadczenia oraz na składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego. Ustalono, że w jednostce kontrolowanej:
 - w 2014 roku była to kwota 124.644,32 zł;
 - w 2015 roku była to kwota 125.565,13zł.

4. Na podstawie informacji uzyskanych z jednostki kontrolowanej ustalono, że wiejska Gmina Lubawa na obsługę zadań zleconych w rozdziale 85212 – w okresie objętym kontrolą – przeznaczyła również środki własne, i tak:

- w 2014 roku była to kwota 42.194,99 zł;
- w 2015 roku była to kwota 39.002,30 zł.

(akta kontroli str.18-32)

I. Organizacyjne i techniczne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Wiejska Gmina Lubawa liczy około 10.895 mieszkańców. Organem właściwym, zobowiązanym do realizacji zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych w tej gminie jest Wójt Gminy Lubawa.

(akta kontroli str. 33)

Działania kontrolne wykazały, że na podstawie wydanych upoważnień Wójta Gminy Lubawa - zgodnie z art. 20 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych - **zadania te realizuje Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Lubawa**

Decyzje z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych wydawane były na podstawie upoważnień udzielonych przez Wójta Lubawy.

Na dzień rozpoczęcia kontroli OPS Gminy Lubawa wykonywał swoją działalność na podstawie *Statutu Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Lubawa* nadanego Uchwałą Nr XIV/91/12 Rady Gminy Lubawa z dnia 31 stycznia 2012 roku - zmienionego Uchwałami Rady Gminy Lubawa: Nr XXIX/179/2013 z dnia 28 listopada 2013 roku; Nr III/10/2014 z dnia 16 grudnia 2014 roku.

Obowiązujący w dniu rozpoczęcia kontroli *Statut* jednostki kontrolowanej – między innymi - stanowił, że „(...) § 6. *Jednostka realizuje zadania w zakresie świadczeń rodzinnych jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej zgodnie z ustawą o świadczeniach rodzinnych (...).*”.

(akta kontroli str.34-39)

Organizację wewnętrzną, zasady funkcjonowania oraz zadania Ośrodka – na dzień rozpoczęcia kontroli - określał *Regulamin Organizacyjny Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Lubawa* ustanowiony Zarządzeniem Nr 321/2015 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Lubawa z dnia 2 stycznia 2015 roku (ze zmianami). Po dokonanej analizie tego dokumentu kontrolujący ustalił, że obowiązujący *Regulamin Organizacyjny* był aktualny w zakresie objętym kontrolą.

Z dniem wejścia w życie powyższego *Regulaminu* (tj. z dniem 2 stycznia 2015 roku) utracił moc *Regulamin Organizacyjny Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Lubawa* ustalony Zarządzeniem Nr 213/2012 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Lubawa z dnia 31 maja 2015 roku.

W myśl art. 20 ust. 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych - realizacja świadczeń rodzinnych nie może powodować nieprawidłowości w wykonywaniu zadań pomocy społecznej, a także nie może naruszać norm zatrudnienia pracowników socjalnych określonych w przepisach o pomocy społecznej.

W trakcie prowadzonych działań kontrolnych ustalono, że Ośrodek był przygotowany do wykonywania zadań objętych kontrolą, co nie zakłócało wykonywania w jednostce kontrolowanej zadań z zakresu pomocy społecznej.

Według stanu na dzień rozpoczęcia kontroli – od dnia 2 stycznia 2015 roku – w Ośrodku Pomocy Społecznej Gminy Lubawa funkcjonował Dział Realizacji Świadczeń Społecznych – podległy bezpośrednio zastępcy kierownika ośrodka. W skład działu wchodził między innymi zespół ds. realizacji świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego i dodatków mieszkaniowych (3 etaty). Wcześniej komórka organizacyjna realizująca zadania z zakresu ustawy

o świadczeniach rodzinnych działała pod nazwą: „Dział świadczeń społecznych – podległy bezpośrednio zastępcy kierownika ośrodka (od 1 czerwca 2012 r.) .

W okresie zasiłkowym 2014/15 zadania objęte kontrolą realizowały 3 osoby i tak:

- w okresie od 1 listopada 2014 do 31 października 2015 realizowały zadania 2 osoby (łącznie 1,7 etatu;

- w okresie od 1 listopada 2014 r. do 30 kwietnia 2015 r. oraz w okresie od 1 sierpnia 2015 r. do 30 października 2015r zadanie realizowała 1 osoba zatrudniona na 0,9 etatu.

Zadania objęte kontrolą wykonywano na podstawie przepisów prawa w zakresie świadczeń rodzinnych.

Na dzień rozpoczęcia kontroli pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Lubawa, zajmujący się wykonywaniem kontrolowanych zadań, posiadali upoważnienia - udzielone przez Wójta Gminy Lubawa - niezbędne do realizacji spraw wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych. Pracownicy ci posiadali również zakresy czynności zawierające zadania wynikające z ustawy objętej kontrolą.

(akta kontroli str. 40-86)

Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Lubawa oraz jego zastępca posiadali niezbędne upoważnienia Wójta Gminy Lubawa do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych oraz do wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych.

W okresie objętym kontrolą pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Lubawa - wykonujący zadania wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych - uczestniczyli w szkoleniach mających wpływ na podwyższenie stanu wiedzy i umiejętności niezbędnych do wykonywania powierzonych im zadań. Udział w szkoleniach potwierdzały przedstawione kontrolującemu certyfikaty.

(akta kontroli str.87-97)

W trakcie kontroli ustalono, że osoby realizujące zadania wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych miały dobre warunki pracy. Zapewniono im niezbędny sprzęt i urządzenia biurowe. Dokumentacja z zakresu kontrolowanych spraw była prawidłowo przechowywana. Interesantom stworzono odpowiednie warunki przyjęć – również osobom niepełnosprawnym (punkt obsługi klienta – znajdujący się w holu budynku).

(akta kontroli str.33, 98-99)

Podmiot realizujący zadania dotyczące świadczeń rodzinnych - zgodnie z art. 29 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych - może gromadzić i przetwarzać, w zakresie określonym w tej ustawie, dane osobowe osób wyszczególnionych w art. 23 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz dane osobowe członków ich rodzin.

Podczas działań kontrolnych prowadzonych w Ośrodku Pomocy Społecznej Gminy Lubawa, kontrolującemu przedstawiono dokument potwierdzający zgłoszenie do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych - zbioru danych o nazwie: „BAZA DANYCH WNIOSKODAWCÓW UBIEGAJĄCYCH SIĘ O PRYZNANIE ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH”.

(akta kontroli str.100-101)

Kontrolującemu okazano umowy licencyjne na oprogramowanie do obsługi świadczeń rodzinnych w 2014 roku i w 2015 roku zawarte ze Spółką Akcyjną Sygnity mającą siedzibę w Warszawie.

Ustalono, że w Ośrodku Pomocy Społecznej Gminy Lubawa pracownicy merytoryczni posługiwali się aktualną wersją oprogramowania, zgodną z wymaganiami określonymi przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

(akta kontroli str. 102- 103)

II. Analiza prowadzonych postępowań administracyjnych

Kontrolerzy wstępnie określili, że kontroli poddanych będzie **35** akt prowadzonych spraw związanych z realizacją kontrolowanych zadań. Ilość spraw przewidzianych do kontroli ustalono w takiej wysokości, aby ustalone mierniki były reprezentatywne dla próby badawczej. Założono, że kontroli poddanych zostanie:

- **15** akt spraw związanych ze świadczeniami pielęgnacyjnymi oraz ze specjalnym zasiłkiem opiekuńczym (w tym maksymalnie 5 akt spraw z zakresu prowadzonych postępowań dotyczących przyznania specjalnego zasiłku opiekuńczego);
- **10** akt spraw związanych z zasiłkiem pielęgnacyjnym;
- **10** akt spraw związanych z jednorazową zapomogą z tytułu urodzenia się dziecka.

Założono również, że w sytuacji wszczęcia i zakończenia przez jednostkę kontrolowaną – w okresie objętym kontrolą – mniejszej ilości spraw z poszczególnych zakresów, niż wymienione powyżej, ich ilość zostanie uzupełniona z pozostałych (wyżej wymienionych) zakresów prowadzonych spraw - do ogólnej liczby stanowiącej **35** spraw.

Ponadto założono, że losowy dobór próby badawczej dokonany zostanie spośród wszystkich postępowań administracyjnych - prowadzonych przez Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Lubawa w okresie objętym kontrolą - z zakresu świadczeń pielęgnacyjnych, specjalnego zasiłku opiekuńczego, zasiłku pielęgnacyjnego i jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka. (akta kontroli str. 10)

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą OPS Gminy Lubawa prowadził **264** postępowania administracyjne związane z realizacją zadań poddanych kontroli, w tym:

- **119** postępowań administracyjnych związanych z ustalaniem uprawnień do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka;
- **109** postępowań administracyjnych związanych z ustalaniem uprawnień do zasiłku pielęgnacyjnego;
- **18** postępowań administracyjnych związanych z ustalaniem uprawnień do świadczenia pielęgnacyjnego;
- **12** postępowań administracyjnych związanych z ustalaniem uprawnień do specjalnego zasiłku opiekuńczego;
- **6** postępowań administracyjnych związanych z ustalaniem wysokości nienależnie pobranych świadczeń;

(akta kontroli str. 104-115)

W czasie prowadzonych działań kontrolnych w OPS Gminy Lubawa analizie poddano akta **35** losowo wybranych spraw, w których prowadzono **38** postępowań administracyjnych - zakończonych wydaniem decyzji - związanych z realizacją zadań objętych kontrolą. (akta kontroli str. 116, 127, 132, 169)

Akta spraw analizowano pod kątem prawidłowości i terminowości prowadzonych postępowań..

Kontroli i analizie poddano:

- **10** spraw związanych z jednorazową zapomogą z tytułu urodzenia się dziecka, w których prowadzono **10** postępowań administracyjnych, w tym:
 - 9 postępowań zakończonych wydaniem decyzji administracyjnych ustalających uprawnienia do pobrania jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka - akta postępowań administracyjnych zakończonych decyzjami wyszczególnionymi w arkuszu A poz.: 2 - 10;

(akta kontroli str. 116, 118-126)

- 1 postępowanie zakończone wydaniem odmownej decyzji administracyjnej z uwagi na przekroczone kryterium dochodowe - akta postępowania administracyjnego zakończonego decyzją wyszczególnioną w arkuszu A poz.: 1.

(akta kontroli str. 116-117)

• **10 spraw** związanych z zasiłkami pielęgnacyjnymi, w których prowadzono **12 postępowań administracyjnych**, w tym:

- 9 postępowań zakończonych wydaniem decyzji administracyjnych ustalających uprawnienia do pobierania zasiłku pielęgnacyjnego - akta postępowań administracyjnych zakończonych decyzjami wyszczególnionymi w arkuszu B poz.: 2-10;

(akta kontroli str.127,129-131)

- 1 postępowanie administracyjne zakończone wydaniem decyzji uchylającej z powodu utraty uprawnień do pobierania zasiłku pielęgnacyjnego - akta postępowania administracyjnego zakończonego decyzją wyszczególnioną w arkuszu B poz. 1;

(akta kontroli str. 127-128)

- 1 postępowanie administracyjne zakończone wydaniem decyzji ustalającej wysokość nienależnie pobranych świadczeń - akta postępowania administracyjnego zakończonego decyzją wyszczególnioną w arkuszu B poz. 1;

(akta kontroli str. 127-128)

- 1 postępowanie administracyjne zakończone wydaniem decyzji żądającej zwrot nienależnie pobranych świadczeń - akta postępowania administracyjnego zakończonego decyzją wyszczególnioną w arkuszu B poz. 1;

(akta kontroli str.127-128)

• **10 spraw** związanych ze świadczeniami pielęgnacyjnymi, w których prowadzono **11 postępowań administracyjnych**, w tym:

- 8 postępowań zakończonych wydaniem decyzji ustalających uprawnienia do tych świadczeń - akta postępowań administracyjnych zakończonych decyzjami wyszczególnionymi w arkuszu C poz.: 1-3, 6, 8-9;

(akta kontroli str. 132-140, 151-152, 156-168)

- 2 postępowania zakończone wydaniem decyzji odmowych z uwagi na niespełnianie kryterium ustawowych – w obu przypadkach wnioskodawcy złożyli odwołania od wydanych decyzji. W 1 przypadku Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Elblągu decyzją Rep. 2119/ŚR/14 uchyliło decyzje i przekazało do ponownego rozpatrzenia, w drugim przypadku decyzją Rep. 1150/ŚR/15 zawiesiło postępowanie do czasu wydania przez ustawodawcę regulacji prawnych wynikających z wyroku Trybunału Konstytucyjnego nr TK 38/13 - akta postępowań administracyjnych zakończonych decyzjami wyszczególnionymi w arkuszu C poz.: 5, 7;

(akta kontroli str.132, 141-150, 153-155)

- 1 postępowanie ponownie wznowione w wyniku wyroku SKO zakończone wydaniem decyzji ustalającej uprawnienia do świadczenia - akta postępowania administracyjnego zakończonego wydaniem decyzji nr SS.II.4154.1.1.2015(202) wyszczególnioną w arkuszu C poz.: 5.

(akta kontroli str. 132)

• **5 spraw** związanych ze specjalnym zasiłkiem opiekuńczym, w których prowadzono **5 postępowań administracyjnych** w tym:

- 4 postępowania zakończone wydaniem decyzji administracyjnych ustalających uprawnienia do specjalnego zasiłku opiekuńczego - akta postępowań administracyjnych zakończonych decyzjami wyszczególnionymi w arkuszu D poz.: 2-5;

(akta kontroli str. 169, 188-219)

- 1 postępowanie zakończone wydaniem odmownej decyzji administracyjnej (wnioskodawcą był wnuczek osoby wymagającej opieki) z uwagi na możliwość sprawowania opieki przez osobę zobowiązaną do alimentacji w pierwszej kolejności (Samorządowe Kolegium Odwoławcze - po rozpatrzeniu odwołania - utrzymało tę decyzję w mocy a Wojewódzki Sąd Administracyjny oddaliło skargę na decyzję SKO) - akta postępowania administracyjnego zakończonego decyzją wyszczególnioną w arkuszu D poz.1.
(akta kontroli str. 169-187)

Ponadto kontroli i analizie poddano akta **12** osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne bądź też specjalny zasiłek opiekuńczy - w zakresie opłacania składki emerytalno-rentowej i zdrowotnej za te osoby oraz realizacji przez płatnika składek - wobec tych osób - zadań ustawowych. Analizą objęto dokumentację z miesiąca września 2015 roku. Kontrolujący nie wniósł uwag do zasadności opłacania/nieopłacania składek.
(akta kontroli str. 220-238)

Ilość skontrolowanych spraw i ich akt była wystarczająca do dokonania oceny prowadzonych postępowań administracyjnych, a zastosowane do oceny mierniki były reprezentatywne dla losowo wybranej przez kontrolerów próby badawczej.

W okresie objętym kontrolą OPS Gminy Lubawa nie rozpatrywał żadnej skargi dotyczącej spraw z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych.
(akta kontroli str. 239)

W czasie prowadzonych czynności kontrolnych nie stwierdzono nieprawidłowości i uchybień.

Do projektu wystąpienia pokontrolnego nie zostały wniesione zastrzeżenia

W związku z tym, że nie stwierdzono nieprawidłowości i uchybień w zakresie objętym kontrolą odstępuję od wydania zaleceń pokontrolnych.

Jednocześnie informuję, że – stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej – od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI
Artur Chojecki